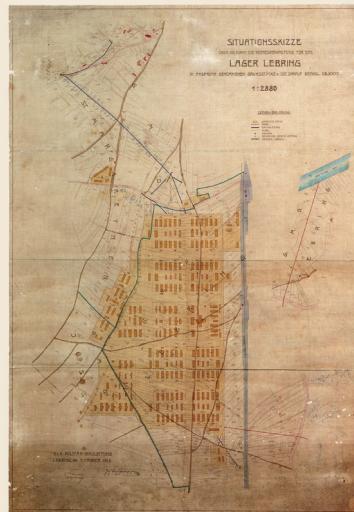
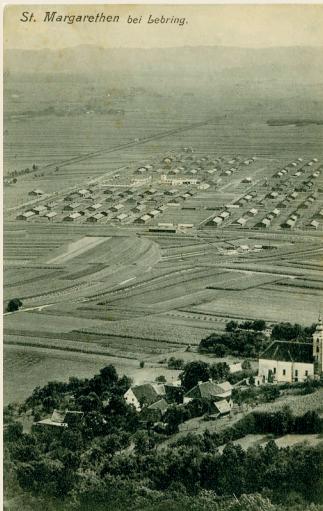

Vojni logor Lebring

K malu po začetku vojne konec julija 1914 je avstro-ogrška vojaška oblast začela graditi taborišča za nastanitev vojnih ujetnikov. Na Srednjem Štajerskem so decembra 1914 začeli z gradnjo ogromnega taborišča v Vrbni (Feldbachu)/Mühlendorfu, marca 1915 pa je bila sprejeta odločitev o taborišču pri Lebringu in Langu, ki ga je v samo dveh mesecih postavilo približno 1500 vojnih ujetnikov in delavcev civilistov. To taborišče je obsegalo več kot sto objektov z vso potrebno infrastrukturo (med drugim tudi zbiralnike vode ob vznožju hriba Buchkogel v kraju St. Margarethen, kanalizacijo, železniški tir med železniško postajo v Lebringu in taboriščno klavnicu s hlevi ter poštni urad). Za elektriko je poskrbela bližnja hidroelektrarna na Muri. Sprva so bili tukaj nameščeni vojni ujetniki iz Srbije, Rusije in Romunije, pri čemer je najvišje število znašalo 3000 mož. Po vstopu Italije v vojno maja 1915 so bili v taborišču nastanjeni tudi italijanski vojaki,

začeli pa so tudi z gradnjo taboriščnih bolnišnic z 2000 posteljami za ranjene in okužene vojake ter ujetnike.

Na ograjenih 75-ih hektarjih taborišča je bilo poleg ujetnikov kmalu nastanjenih 15.000 mož, predvsem vojakov avstro-ogrške vojske različnih narodnosti, pa tudi rudarjev in približno tisoč domačih kvalificiranih delavcev. Vojni ujetniki so sodelovali pri gradbenih projektih v okolici. Taborišče je služilo tudi za urjenje bosansko-hercegovskih enot avstro-ogrške vojske, ki so sloveli po posebnem pogumu in lojalnosti cesarju. To je še zlasti veljalo za vojake drugega pehotnega polka, ki so bili stacionirani v Gradcu (imenovani tudi »Zweier-Bosniaken« oziroma Bošnjaki drugega polka).

Turbulentni zadnji tedni vojne novembra 1918 so s seboj prinesli tudi razpustitev avstro-ogrške vojske. Taborišče Lebring so najprej izropali bosansko-hercegovski vojaki, nato pa še lokalno prebivalstvo. Februarja 1919 je vojaška uprava taborišče predala deželi Štajerski, ki je ukazala odstranitev številnih barak. Na ozemlju nekdanjega taborišča se danes razprostirajo naselja, industrijski objekti, ceste in kmetijska zemljišča.

Mit Unterstützung von Bund, Land und Europäischer Union

Bundesministerium
Landwirtschaft, Regionen
und Tourismus

LE 14-20
Erholung für den Lebensraum

(Das Land
Steiermark
→ Kultur, Europa, Sport)

Europäische
Länderförderung für die Entwicklung des
Lebensraums
Hier investiert Europa in die ländlichen Gebiete

Logorsko groblje

Mnogobrojne žrtve iz vojnog logora Lebring-Lang zbog loših higijenskih uslova, gladi, hladnoće i zaraza uskoro se više nisu mogle zakopati na crkvenom groblju kod crkve u St. Margarethen. Zbog toga se vojno zapovjedništvo u septembru 1915. godine obratilo upravnom tijelu okruga Leibnitz sa hitnim zahtjevom da odobri logorsko groblje i da za to pronađe prikladno mjesto. Nakon dugih pregovora je ratno ministarstvo kupilo jednu parcelu u šumi koja je bila vlasništvo Eybesfeld-a površine od nekih 7.200 kvadratnih metara, a koja se nalazila na južnoj strani logora i na istoj je napravila ograđeno logorsko groblje koje se već 1917. godine moralo proširiti zbog visokog stepena smrtnosti.

Tačan broj grobnih mjesta koji su dokumentirani na groblju vojnika Lebring-Lang varira.

Na oficijelnoj spomeničkoj ploči koja se nalazi na ulazu u groblje navedeno je danas ukupno 1.670 grobova, od toga 1.233 od vojnika carske i kraljevske vojske (od toga 805 Bošnjaka) kao i 437 italijanskih, rumunjskih, ruskih i srpskih ratnih zarobljenika. Mnogobrojni spomenici različitih nacionalnosti podsjećaju na vojнике i ratne

zarobljenike koji su tu pokopani. Impresivni su krstovi koji su postavljeni u tjesnim redovima za pripadnike hrišćanske vjeroispovijesti kao i uzvišeni grobni znak muslimanskih Bošnjaka sa isklesanim fesom, karakterističnom narodnom kapom. Donošenjem „Zakona o islamu“ 1912. godine muslimani su u austrijskom dijelu Habsburške Monarhije bili priznati kao vjerska zajednica, imali su vjersko samoopredjeljenje i bili su duhovno savjetovani od strane imama unutar carske i kraljevske vojske.

Na groblju vojnika je i Johann Matella (1874–1962) pronašao svoj vječni mir, koji se desetljećima požrtvovanom brinuo za groblje i grobove.

Svake se godine u zadnju nedelju u oktobru u poslijepodnevnim časovima održava jednostavna crkvena komemoracija na groblju kojoj prisustvuju predstavnici organa vlasti, vojske, rotarijanci, egzekutive, crnog krsta i drugih organizacija. Na godišnjicu i kao podsjećanje je park kulture Hengist na područje groblja vojnika 2014. godine postavio permanentnu izložbu vezanu za istoriju vojnog logora i groblja vojnika u Prvom svjetskom ratu kao i evropskih projekata mira 20. vijeka koja se sastoji od deset ploča (nacrt: Andreas Karl).

